

po tom, když byl do služby státní vstoupil. Tato zkouška může býti manipulacím úředníkům prominuta, když průběhem působnosti své na zkoušku, znalost jazykovou prokážou. Poddůstojníkům, kteří mají certifikát a do Čech jsou příslušni, může odborný ministr ve zvláštních případech průkaz jazykové způsobilosti prominouti. Bližší us'avení o zkouškách budou vydána zvláštním nařízením (§ 2.).

Nehledě k tomuto ustanovení, má býti již nyní o to postaráno, aby v každém odvětví správy státní, pro kteréž nařízení tato platí, obsazena byla místa úřednická, hledě ke skutečné potřebě, úředníky obou zemských jazyků znalými (§ 3.).

β) Pro Halič: Dle nař. min. ze dne 5. června 1869 č. 2354 (č. 24 z. z. pro Halič) mají zeměpanské úřady, zemská školní rada a soudy, jakož i státní návladnictva užívatí jak ve vnitřní službě, tak i ve styku vzájemném (vyjímaje úřady vojenské) jazyka polského. Při soudech však má se v těch případech, kde vyřízení pro strany má dle platných předpisů býti vydáno jazykem jiným než polským, i při vnitřní službě, tudíž při referování a poradě užívatí — pokud to možno — onoho jazyka, ve kterém se má vyřízení vydati.

γ) Ve Přímoří jest při velké části soudů jazyk vlašský vnitřním jazykem podobně i v jižním Tyrolsku v obvodech krajského soudu tridentského a roveredského. Úřední styk okresních hejtmanství v jižním Tyrolsku s dvorním radou v Tridentě vede se jazykem vlašským.

δ) V Dalmacii užívá se ve vnitřní službě buď jazyka vlašského neb chorvatského.

α) Úřední jazyk samosprávných úřadů.

Právo obce jakožto autonomní korporace ku stanovení jednacího jazyka ve výboru obecním plyne z § 19. st. zák. ze dne 21. prosince 1867 č. 142 ř. z. a uznáno bylo správním soudním dvorem, jest však obmezeno na jazyky zemské a dále právy jednotlivých členů obecního výboru při jednání tamže užívatí jednoho neb druhého zemského jazyka dle vlastní volné volby (roz. spr. s. dv. ze dne 28. února 1883 č. 385 sb. »Budw.« č. 1678).

Literatura: Dr. Jindř. Šolc, Národnost a její význam v životě veřejném, Praha, 1881. Dr. Jan Vašatý, Zákonná rovnost jazyka českého a něm. v Čechách, Praha, 1884. Dr. Lad. Dvořák, Co jest národnost, Praha, 1893. Prof. Dr. Jiří Pražák, Rakouské právo ústavní, III., § 179, Praha, r. 1897.

Nároky věřitelů konkursních.

A) Nároky na vrácení věcí z podstaty konkursní.

I. Nalezají-li se v podstatě konkursní věci náležející osobám třetím, jsou tyto oprávněny žádati vrácení věcí těch, po případě mohou žádati za vydání obnosu, který za věci ty byl stržen a konkursní mase odveden. (§ 26 konk. ř.).

II. Tyto nároky liší se od všech jiných nároků vznesených proti konkursní podstatě

1. tím, že není třeba jich ohlašovati, jelikož vztahují se na věci zvlášť určité, kdežto konkursní věřitelé musí své pohledávky za účelem liquidace a zařazení pohledávek těch do určité třídy ohlásiti.

2. Právo na vrácení věcí z konkursní podstaty posuzuje se dle všeobecných zásad právních a nikoli dle zvláštních předpisů řádu konk.

3. Další zvláštnost nároků těch jest ta, že řízení sporné před vyhlášením konkursu zahájené se při nárocích na vrácení věcí nepřerušuje, a že při provádění nároků takových dostačí jen další soudní kroky obrátiti proti správci konkursní masy (nál. ze dne 3. května 1876 č. 5184 sb. 6128). Výjimka z tohoto pravidla nastává jen ohledně eventuelních nároků na náhradu škody pro nevrácený zbytek, vystoupí-li při tom osoba oprávněná zároveň jako konkursní věřitel. Musí v tomto případě oprávněné osoby v ohlášení vyložití stav věci a zevrubně udati předmět nároku svého a nárok tento prokázati. Osobám těm jest pak propůjčeno právo žádati za liquidaci a zařadění v některou třídu ve příčině celého obnosu jich osobního nároku. (§ 109 konk. ř.)

4. Kdo oprávněn jest žádati za vrácení věci z konkursní podstaty, nemůže být odkázán se svými nároky až ke skutečnému rozdělení jmění konkursního, nýbrž naopak má právo žádati ihned na správě masy vydání věci neohlížeje se na to, v jakém stavu jest jednání realizační.

5. Není-li tu již věci, která má býti vrácena, nastupuje na její místo dle zásady — *pretium succedit in locum rei* — obnos za věc tu stržený; oprávněný může tuto úplatu žádati na mase. Nebyl-li obnos ten mase vyplacen, může osoba oprávněná vymáhati cenu dotyčné věci na tom, kdo ji mase dluhuje.

6. Jak řečeno bylo, posuzovati sluší nároky na vrácení věci a provedení jich dle všeobecných zásad právních; přísluší tedy oprávněnému dle §§ 369, 379 o. o. z. proti každému žaloba vlastnická, kdo v držení má jeho věc nebo cenu za ni strženou.

7. Byl-li nárok na vrácení věci určitou osobou vznesený popřen, musí tato dokázati, že konkursní podstata vindikované věci má v držení a že tyto jsou vlastnictvím jejím nebo že má mocnější právní titul, nežli konkursní podstata (§§ 372 a 373 o. o. z.).

III. Ze všeobecných zásad o těchto nárocích platících plyne zcela důsledně, že nelze nároků těch proti konkursní podstatě k platnosti přivést ve všech těch případech v nichž žaloba vlastnická průchodu nemá. Tomu tak jest tehdy, když — jak stanoví § 371 o. o. z. — dlužníku obecnému svěřený obnos peněžní s jinými penězi konkursní masy byl smísen; proto platí k. př. též domněnka, že cizí peníze od správce podstaty přijaté byly spotřebeny (roz. ze dne 15. října 1861 č. 6010 sb. 1400). Musí tedy oprávněný šetřiti předpisu § 371 o. o. z., chce-li dosáti vrácení hotových peněz aneb papírů majiteli svědčících (*au porteur*), jest mu dokázati okolnosti svědčící jednak jeho právu vlastnickému, jednak tomu, že podstata konkursní věděti musila, že nebyla oprávněna přisvojiti si věc dotyčnou k. př., byl-li nalezen v konkursní mase obnos peněžní ve zvláštním obalu nebo zapečetěný a jménem vlastníka opatřený (roz. ze dne 2. srpna 1877 č. 3596 sb. 6531), v kterémžto případě není oprávněna konkursní masa odvolávati se na svoji bona fides; platí naopak domněnka, že podstata konkursní nalezla věc cizí, již vrátiti jest povinna.

IV. Úplata za věc stržená, konkursní mase odvedená jakož i dluhopisy o úplatě dosud nezapravené vydají se oprávněnému jen tehdy, zaplatí-li výlohy ve příčině dotyčné věci vzešlé dlužníku obecnému nebo konkursní mase. I toto ustanovení konkursního řádu jest jen důsledkem všeobecných zásad právních, poněvadž konkursní masa zpravidla a jen potud pokládá se za poctivého držitele, pokud nárok na vrácení věci

proti ní vznesen resp. dokázán nebyl. Nahraditi ještě však jenom náklad nutný učiněný za účelem trvalého zachování substance věci nebo náklad užitečný podniknutý za tím účelem, by užitky věci byly trvale rozmnoženy.

Náklady jiného druhu na věc učiněné, jako na př. pro zábavu, nebo k zušlechtnění věci, nutno jen potud nahraditi, pokud věc na své obecné hodnotě skutečně získala (§§ 331 a 332 o. o. z.).

V. Naproti tomu nemá osoba na vrácení věci nárok činící vůči konkursní podstatě ona práva, která přísluší konkursním věřitelům ve příčině správy, realizace a dělení konkursního jmění. Proto nemůže též zúčastniti se volby správce podstaty nebo výboru věřitelů, nemá práva hlasovacího v těch případech, kde slyšeti nutno věřitelů, resp. kde souhlasu jejich vyhledává se ku prodeji předmětů v konkursní podstatu náležejících, na jichž vydání však nemá žádného práva; není přibrána ani slyšena, jde-li o dobývání pohledávek, nemá práva činiti jakékoliv dodatky k návrhu dílčímu neb jemu odporovati atd. Má však všechna práva věřitelů konkursních, vystoupí-li jako takový dle předpisu § 109 konk. ř.

VI. Řízení o nárocích na vrácení věci.

Kdo nároky takové činí, má je k platnosti přivést cestou mimo konkursního řízení, ale jen proti správci konkursní podstaty. Řízení zahájiti jest z pravidla u soudu konkursního. Jedná-li se však o spory, jichž rozhodnutí přikázáno jest právomoci soudů realních, tabulárních nebo horních, nebo nebyl-li spor započat již před vyhlášením konkursu u jiného soudu nebo týká-li se pohledávky zástavním právem pojištěné, jejíž uspokojení toliko ze statku hypotekárního se požaduje, mají průchod pravidla o příslušnosti platící mimo konkurs. (§ 138 konk. ř.) Vzhledem k § 138 konk. ř. vyříditi jest také spory ze smluv nájemních příslušným okresním soudem a nikoliv konkursním, poněvadž případy uvedené ve 2. al. § 138 konk. ř. ani výslovně ani jako jediné, vypočítány nejsou, ve kterých by soudní řízení se připouštělo proti správci konkursní podstaty i před jiným soudem než konkursním. Dále nelze za to míti, že pravidlem vysloveným v cit. § 138 konk. ř. vylučuje se zákonný předpis o příslušnosti ve sporech nájemních pro dobu vstoupení konkursní podstaty ve smlouvu nájemní, uzavřenou kridatářem nebo pro dobu trvání nájmu, uzavřeného samotným správcem v zájmu podstaty; neboť by se provedení této domněnky v mnohých případech, zvláště pak je-li předmět nájemní vzdálen, nedalo srovnati s jasným úmyslem zákona, který jest předpisům § 138 konk. ř. a § 1 říz. náj. základem (roz. ze dne 30. července 1880 č. 7444 časop. »Ger. Halle« r. 80 č. 81). Avšak výjimečná ustanovení § 138 v oněch právních sporech, jichž rozhodnutí právomoci soudu realních, tabulárních a horních přikázáno jest, nelze rozšiřovati na věci movité; takové nároky náležejí naopak před soud konkursní, poněvadž § 138 zřejmě má na zřeteli nemovité věci nebo pohledávky zástavním právem na nemovité věci zjištěné (roz. ze dne 17. dubna 1879 časop. »Ger. Halle« r. 79 č. 101 a 102).

Z § 138 plyne dále, že žádost u příležitosti žaloby vybavovací (excisní), podaná o zastavení dražby (§ 3 dv. dek. ze dne 29. května 1815 č. 889 sb. z. s.) také podati se může proti konkursní mase u soudu vykonavacího (exekučního), poněvadž nároky na vydání věci vůči mase k platnosti přivést sluší dle § 137 konk. ř. pořadem práva, ale ovšem proti správci podstaty. Neboť poslední větu § 26 konk. ř. vztahovati lze patrně jen na ty případy, byly-li věci zcizeny před podáním žaloby vybavovací nebo žádosti

o zastavení (roz. ze dne 21 ledna 1879 č. 340 časop. »Jur. Bl.« r. 79 č. 13).

Nároky na vrácení věci z konkursní podstaty mohou býti uznány před odbýváním všeobecného stání likvidačního jenom se zmocněním se strany komisaře konkursního, po likvidačním stání připouští se to jen na základě vznesení výboru věřitelů společně se správcem podstaty dle předpisu § 140 konk. ř. (§ 147 ad e konk. ř.).

B) Nároky věřitelů reálních.

I. Význam.

Věřitelové reální jsou ti, jimž přísluší nároky z věcného práva vyplývající na uspokojení z určitých statků kridatářových přede všemi ostatními věřiteli (§ 30 konk. ř.). Toto věcné právo může býti právem zástavním, služebností nebo právem z reálního břemene odvozeným, statek, na němž věcné právo vázne, jest buď nemovitý nebo movitý. Právní postavení reálních věřitelů tím se charakterisuje, že oni vylučují, pokud jich pohledávky sahají, v konkursu osobní věřitele ze zaplacení z těchto statků (zvláštních podstat). Statky věcnými právy stížené jsou tudíž v první řadě určeny k uspokojení reálních věřitelů. Co po uspokojení reálních věřitelů ze zvláštních konkursních podstat zbude, plyne do společné konkursní podstaty k zaplacení konkursních věřitelů určené. Zvláštní podstaty nejsou však pro reální věřitele, pokud těmto zároveň přísluší osobní nárok proti kridatáři, výhradným předmětem uspokojení, nýbrž oni mohou v tomto případě současně také na společné podstatě konkursní, jakožto konkursní věřitelé uspokojení svých pohledávek žádati.

II. Nároky reálních věřitelů přivádějí se k platnosti stejným způsobem jako mimo řízení konkursní, tudíž nikoli přihláškou, nýbrž z pravidla žalobou. Táž směřuje proti správci konkursní podstaty (§ 137 konk. ř.). Jsou-li reální věřitelé zároveň věřiteli konkursními, mohou též svoje osobní nároky ku konkursu ohlásiti. V tomto případě mají stav věci s přesným udáním předmětu, na němž reální nárok vázne, v přihlášce vylíčiti. Mohou žádati za liquidaci a stanovení pořadu ohledně plného obnosu svého osobního nároku nebo též jen ve příčině nároku neuhrazeného (§ 109 konk. ř.). Příslušelo-li by reálnímu věřiteli mimo konkurs právo, aby se zaplacená učinil bez žaloby nebo vůbec bez soudního zakročení (čl. 310, 311 obch. z.) z nějakého jmění, může také v konkursu tento způsob uspokojení zvoliti.

III. Zástavní věřitelé, nechť jsou zákonem oprávněni uspokojiti se z předmětů zastavených bez soudního zakročení čili nic, mají oznámiti stav věci, t. j. okolnosti vztahující se na jejich zástavní právo, správci konkursní podstaty nebo konkursnímu komisaři. Ústavy, jimž uděleno jest stanovami státem schválenými právo, aby se bez soudního zakročení učinily zaplacený z předmětů zástavních jimi uschovaných, nepodléhají této povinnosti oznamovací, nýbrž jsou toliko povinny ke sdělování zpráv správcem konkursní podstaty v té příčině požadovaných. Porušení těchto povinností zavazuje k náhradě škody konkursní podstatě tím vzcházející. Každý zástavní věřitel jest zavázán předložiti předměty zástavní ku záznamu a odhadu ustanovenému komisaři (§ 164 konk. ř.).

IV. Soudní dražba statků nemovitých, určených k uspokojení reálních věřitelů, může býti vydobyta jak správcem konkursní podstaty, tak i cestou exekuční každým reálním věřitelem, jehož nárok na statku

vázne. Zastavené věci movité může správce konkursní podstaty kdykoliv, tedy také ve stadiu dražby, zaplativ plný dluh zástavní, vyplatiti. Chce-li správce konkursní podstaty movitou věc zastavenou zciziti sám, a chce-li žádati k tomu konci za vydání její na zástavním věřiteli, může to učiniti jen tenkrát, když zástavní věřitel vystoupí zároveň jako konkursní věřitel ve příčině neuhrazeného zbytku své pohledávky. Při nemovitých statcích přísluší správci konkursní podstaty právo, aby vstoupil na místo každého hypotekárního věřitele, který si vymohl exekuční dražbu nemovitosti, v řízení exekuční, když hypotekární věřitel váhá provésti dražbu a předsevztí rozdělení výtěžku z prodeje (§ 165 konk. ř.).

V. Ježto reální věřitelé mají začasté zvláštní zájem, s konkursním věřitelstvem často kollidující na správě statku, dává zákon (§ 74 konk. ř.) zástavním věřitelům (nikoliv též jiným věcně oprávněným) na vůli, aby si zvolili svého vlastního správce statku. K tomu konci jest oprávněn každý reální věřitel, aby žádal u reálního soudu za stání k vůli předsevzetí této volby. K stání tomuto budtež pozváni všickni v knihách na tomto statku zapsaní věřitelé. Správce, kterého většina dostavivších se věřitelů, kterážto budiž dle velikosti pohledávek počítána, zvolí, má býti jako takový reálním soudem zřízen a soudu konkursnímu oznámen, ač není-li ovšem soud tento soudem reálním zároveň. Konkursnímu soudu jest toliko vzíti na vědomí zřízení vlastního správce. Práva a povinnosti tohoto správce budtež dle ustanovení § 82 konk. ř. posuzovány.

VI. Na správu všeobecné podstaty mají reální věřitelé, jež jsou zároveň věřiteli konkursními, dle nynějšího stavu zákonodárství též vliv, jako ostatní věřitelé konkursní bez ohledu na to, je-li jich pohledávka uhrazena statkem, na němž vázne jich věcné právo, čili nic. Stav tento se však se slušností nikterak nesrovnává, ježto umožňuje reálním věřitelům, i když jsou úplně kryti svými právy zástavními, a když tudíž nemohou míti žádného zájmu na správě a realizování ostatního jmění konkursního, ostatní konkursní věřitele přehlasovati. Výjimečné opatření z této nespravedlivé zásady činí konkursní řád jen ve příčině nuceného narovnání, ustanovujeť v §§ 212 a 213 konk. ř., že nároky reálních věřitelů vůbec neopravňují hlasovati při jednáních o narovnání, leč že by věřitelé reální vzdali se práva ze zástavy se uspokojiti. Nepodvolí-li se reální věřitelé takovému vzdání se, budtež pokládáni za oprávněné hlasovati, ač-li vystupují jako konkursní věřitelé jen potud, pokud objevují se býti neuhrazenými výtěžkem již docíleným anebo soudní odhadní cenou dle usnesení výboru věřitelů. Za další výjimku mohl by se považovati případ § 146 konk. ř. (zcizení pohledávek k podstatě náležejících), ježto zákon tu ustanovuje, že jest pozvati ke schůzi věřitelské, jež se radí a usnází o způsobu realizování pohledávek a práv, všecky až posud zaplacením neb pojištěním ještě úplně neuspokojené věřitele. Za věřitele pojištěním uspokojené dlužno pokládati také reální věřitele zástavou kryté.

C) Nároky věřitelů konkursních v užším smyslu (§§ 42 až 48 konk. ř.).

I. Veškeré jmění konkursní, pokud neslouží k uspokojení věřitelů reálních a ku zaplacení zvláštních dluhů masy, a pokud osoby s nároky vindikačními k němu práv vlastnických nemají, slouží k uspokojení konkursních věřitelů. Náleží sem tedy veškeré jmění dlužníka obecného, věci movité, nemovité, pohledávky a práva (výminkou a časem omezená,

sporná i nesporná), však jen ona, jež cenu majetkovou vůbec a pro třetí osoby zvláště mají, a nikoliv ona práva majetková, jichž nabytí osobní plní dlužníka obecného jest podmíněno. Vyloučeny jsou jisté předměty, které vůbec ani exekuci podrobeny nejsou, na př. nejdůležitější šatstvo dlužníka, jeho čestné odznaky (řády) a pod. Jisté pohledávky konkursního věřitelstva požívají práva přednosti, mocí jehož před pohledávkami ostatních věřitelů zaplacení býti mají. Zde má na mysli zákon pohledávky osob, které dle povahy věci zvláštního ohledu zasluhují jako na př. mzdy dělníků, pohledávky osob zdravotních, eráru berního. Dle toho dělí se konkursní věřitelé na 5 tříd v ten způsob, že v první řadě vždy dřívější třída zaplacení dojde a teprve zbytek k uspokojení dalších tříd se obrátí. Jen v 1. třídě jest zase 6 poddělení, takže v této třídě pohledávky jisté kategorie jiným pohledávkám 1. třídy předcházejí.

II Jednotlivé třídy.

Třída první.

Do 1. třídy náleží: pohřební náklad pro kridatáře, zadrželá mzda osob v domácnosti, hospodářství nebo živnosti dlužníka obecného trvale přijatých, pohledávky lékařů a jiných osob zdravotních, pokud se vztahují k nemocem dlužníka obecného, jeho rodiny nebo čeledi. Tyto pohledávky zaplatí se nejdříve a sice dle poměru jednotlivých obnosů, zbytek případně na zadrželé daně, cla, dávky ze spotřeby a vůbec na dávky veřejné, pokud tyto pohledávky nejsou 3 leta ode dne vyhlášení konkursu zpět počítajíc, zadržené a pokud nemají dojiti zaplacení ze statku, na němž vážnou.

1. Ve příčině nákladů pohřebních liší zákon, zemřel-li dlužník obecný před neb po vyhlášení konkursu. V případě prvém budtež všechny náklady pohřbu místnímu zvyku, stavu, jmění zemřelého přiměřeného v této třídě a v 1. pořadí zapraveny (§ 43 č. 1 konk. ř. a § 549 o. o. z.). Zákon bere zde ohled na osoby, které útraty pohřební zapravily, ježto dlužno se zde domnívati, že osoby ty při tom pietou ku zemřelému nikoliv úmyslem ostatní věřitele zkrátiti byly vedeny. Zemřel-li dlužník obecný po vyhlášení konkursu, zapraví se jen výlohy s jeho pohřbem nevyhnutelně spojené. V tomto případě nebere se zřetel ani na místo, ani na stav kridatáře, ježto správa konkursní masy má v první řadě povinnost, každého zbytečného vydání se vystříhati, zájmy věřitelů přísně chrániti a z pravidla jen takové výlohy činiti, jež jsou nezbytny nebo ku zjevnému prospěchu masy.

2. Výraz »mzda« v § 43 konk. ř. zahrnuje v sobě nepochybně i platy továrních ředitelů, úředníků a jiných v živnosti kridatařově zaměstnaných osob, třebaž by se ne ruční, nýbrž duševní prací zaměstnávali, neboť právní poměr, jenž mezi nimi a službodárcem pozůstává, jest smlouvou námezdní; tomu svědčí i okolnost, že § 43 konk. ř. zmiňuje se o pohledávkách, jež rok jsou zadrželé, takže i »služné« zmíněného privilegia požívá, ježto mzdy obyčejných dělníků vyplácejí se z pravidla denně nebo týdně a tudíž podobný nedoplatek nelze si snadno mysliti (nál. ze dne 24. července 1879 č. 5982 časop. »Ger. Zeit« r. 1881, č. 28). Mzdy vyplácejí se v této třídě, jen jsou-li za poslední rok před zahájením konkursu zadrželé. Přednost mzdy čeledi a živnostenských pomocníků před pohledávkami ostatních konkursních věřitelů v § 43 č. 2 konk. ř. vytknutá zakládá se patrně v motivech sociálně politických a směřuje k tomu, aby osobám

těmto, jež většinou vlastního jmění nemají a hlavně na svou mzdu odkázány jsou, potřebné prostředky ku výživě po dobu mezi vystoupením ze služby a opětným nabytím služby opatřeny byly. Předpisy § 42 č. 2 konk. ř. spočívají tudíž v důvodech slušnosti a osobních poměrů mezi služebními osobami tam jmenovanými a službodárcem; není však intencí zákona, povinnou mzdu dle toho, platí-li se napřed neb polhůtně, vzhledem na zahájení konkursu v různé třídy zařadovati a tak na př. zákonnému nároku obchodního pomocníka na mzdu za běžící $\frac{1}{4}$ roku, tedy právě za onen čas, v němž výživy pozbyl, přednost 1. třídy odpírati, poněvadž ještě splatnou se nestala; výraz »zadrželé« vztahuje se právě jen na poslední rok před zahájením konkursu a chce jen pohledávkám dřívějším jistou mez položit, a nikoli stanoviti, že práce, za niž mzda se platiti má, již vykonána býti musí, neboť stačí, je-li tu ochota k dalšímu konání její (nál. ze dne 13. března 1895 č. 3079 časop. »Jur. Bl.« r. 1895 č. 24).

3. Pohledávky lékařů, porodních bab, lékárníků, ošetřovatelů nemocných, pokud nejsou přes 1 rok zadrželé a sice ode dne vyhlášení konkursu, aneb jestliže dlužník obecný před vyhlášením konkursu zemřel, ode dne jeho úmrtí zpět čítajíc. I pro tyto privilegované nároky mluví zvláštní momenty slušnosti, jichž zákonodárství z pravidla osobám zdravotním z povolání popřává.

4. Do privilegovaného pořadu 1. třídy k č. 4. náležejí i daně uherského fisku; neboť § 51 odst. 2. konk. ř. ustanovuje, že cizinci v konkursu stejná práva s tuzemci požívají, když těmto ve státě, jemuž jemuž oni náležejí, rovněž stejná práva s tamějšími státními občany jsou propůjčena. Platí však zákonná domněnka, že i při konkursu v Uhrách požívají daně neuherské říšské polovice přednosti, pročež dlužno pohledávky uherského berního eráru dle § 51 a č. 4., § 43 konk. ř. do I. třídy konkursních věřitelů vřaditi (roz. ze dne 2. prosince 1875 č. 13085 sb. »Gl. U« č. 5927).

Do této třídy náležejí i poplatky z nálezů (roz. ze dne 19. ledna r. 1892 č. 451, věstník min. spr. 736), dále regressní nároky osob, jež co rukojmí za dlužníka mezi tím v konkurs upadšího daně zaplatily (roz. ze dne 30. března 1886 č. 2267 sb. 10979), jakož i pojišťovací příspěvky ku státním pojišťovacím úrazovným (roz. ze dne 9. prosince 1891 č. 14393 sb. »Nowak«, III, 200).

Třída druhá. (§ 44 konk. ř.). Sem náleží:

1. náhrada, kterou jest povinen dáti otec, poručník nebo kurator, jakožto správce jmění nezletilcova neb opatrovancova;

2. pohledávka, kterou má pokladna státní za úředníkem nebo služebníkem ze svazku služebního. Tyto pohledávky budtež, nestačí-li masa poměrně zapraveny. Pohledávka náhrady proti faráři, jakožto správci fondů kostelních, farních, nadačních a chudinských náleží do třetí třídy, neboť § 44 č. 1 konk. ř. obsahuje předpis výjimečný, jež dlužno přísně vykládati a nelze jej analogicky na jiné osoby užiti (nál. ze dne 21. září 1880 č. 9091 časop. »Jur. Bl.«, r. 1880, č. 49).

Třída třetí. Do třetí třídy náležejí všichni věřitelé, kteří nejsou výslovně některé jiné třídě přikázáni; nestačí-li masa konkursní, uspokojí se poměrně. Sem náleží většina věřitelů konkursních a sice nejen s ohlášenými pohledávkami, nýbrž i se všemi vedlejšími poplatky; požívají tudíž úroky, náklady sporu a exekuce stejné přednosti jako kapitál; úroky jen

potud, pokud nejsou déle než 3 leta před zahájením konkursu zadrželé. Vůbec platí o všech těchto vedlejších poplatcích totéž, co v §§ 33—37 konk. ř. o nárocích reálních věřitelů jest řečeno.

Třída čtvrtá. Do 4. třídy patří: Úroky déle jak 3 léta před vyhlášením konkursu zadrželé, jakož i důchody, výživné a jiné opakující se platy. Nestačí-li masa, hradí se poměrně.

Třída pátá. Do 5 třídy náleží:

1. pohledávky z darování a po nich
2. peněžité pokuty za přestupky všeho druhu, pokud pohledávání tato nejsou právem zástavním kryta. Nestačí-li podstata konkursní, zapraví se pohledávky konkurující dle poměru jich obnosů. Sem náleží i pokuty kolkové a zvýšené poplatky (roz. ze dne 4. února 1874 č. 905 sb. »Gl. U.« č. 5242). Peněžné pokuty z daní reálních, které vznikly již před zahájením konkursu, však, byvše zatajeny, teprve po vyhlášení konkursu se předepíší, nenáleží ku dluhům masy, nýbrž pokud nejsou kryty právem zástavním, do páté třídy konkursních věřitelů (rep. nál. č. 56, rozh. ze dne 27. srpna 1873 č. 8493, sb. »Gl. U.« č. 5064). Zvýšený obnos trestní pro poplatek kolkový již před zahájením konkursu splatný, jenž se po zahájení konkursu předpisuje, náleží do páté třídy (roz. ze dne 28. března 1871 č. 3565, sb. »Gl. U.« č. 4104).

Násilí veřejné.

V tomto nadpisu pojímá všeob. trestní zákonník v 9. oddílu (rovněž 4. oddíl 4. části voj. tr. z. a 4. oddíl 2. části tr. z. pro Bosnu a Hercegovinu) v jedno třinácte různých zločinů, které zahrnuty jsou společným názvem: »zločiny veřejného násilí«. Tohoto zločinu lze se dopustiti:

1. Násilným jednáním proti shromáždění vládou povolanému ku projednání veřejných záležitostí (na př. proti oběma sněmovnám říšské rady, zemským sněmům atd.), proti soudu neb jinému veřejnému úřadu, pokud toto jednání nejeví se jiným trestnějším zločinem na př. povstáním (§§ 76, 77, 80 tr. z.). Jednání, jež předsevztí může osoba jedna nebo ve spojení s jinými, záleží buďto v násilném rušení, nebo překážení v sestoupení se v trvání nebo v činnosti naznačených sborů nebo v pokusu působiti na jejich usnášení se nebezpečným vyhrožováním. Trest jest těžký žalář od 1—5 let, za zvláště přitěžujících okolností 5—10 let.

Osnova nového trest. zákona (§§ 105, 106) vytýká srovnale s německým říš. zák. trest. vedle útoků na shromáždění zastupitelstva národního též útok na jednotlivé členy jeho násilným překážením, aby se některý člen shromáždění nezúčastnil aneb právo hlasovací úplně nevykonal, a ukládá na to káznici neb státní vězení od 1—5 let.

2. Násilným jednáním proti sborům zákonem uznaným (na př. doktorským kolegiím, kapitulám atd.) anebo proti shromážděním, jež se konají za spoličinnosti neb za dohledu veřejného úřadu. Trest jest těžký žalář od 6 měsíců do 1 roku, za okolností zvláště přitěžujících od 1—5 let (§§ 78 a 79 tr. z.).

Bylo-li k některému z uvedených jednání pod č. 1. a 2. veřejně nebo před více lidmi předneseny řeči anebo díly tiskovými neb rozšiřovanými vyobrazeními nebo spisy vyzýváno, podněcováno nebo pokoušeno se o svedení a zůstalo-li toto působení bez souvislosti s jiným zlo-